

DE NOORD-BRABANDER

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

Voor de Stad: f 12.
Franco per post. » 14.

DICKE VERBODEN VESTAT?
HORATIUS.

(Verschijnde driemaal ter week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ADVERTENTIEN

15 cents de regel
halve 35 cents regel

AMERIKA.

In Peru is een opstand uitgebroken die den gewezen president Torrico aan het hoofd heeft. Vivanco, de tegenwoordige voorzitter, heeft oogenblikkelijk versterking derwaarts gezonden met den engelschen Steamer *Peru*, en na eene kleine schermutseling zijn de mutelingen op de vlugt gedreven. Op den 11 Augustus werd Peru door Bolivia met een oorlog bedreigd. De havens van Kobija en Arika waren gebloeerd, ten einde den invoer van krijgsmiddelen in de Boliviaansche republiek te beletten.

--Destoomboot *Hibernia* heeft berigten van New-York aangebragt tot den 1 November. Het gedrag der britsche regering ten aanzien der Sandwich-eilanden had eene groote tevredenheid te New-York verwekt. De onafhankelijkheid dier eilanden is thans door Engeland en Frankrijk gewaarborgd. De amerikaansche dagbladen zwaaijen deswege grooten lof toe aan lord Aberdeen.

HAITI

De laatste uit Haiti ontvangene berigten melden, dat het gouvernement zijne voorloopige werkzaamheden nog niet geëindigd had. Den 30 September was de kiezing begonnen, van de 75 leden der konstituërende vergadering, die belast moeten worden met de vorming der konstitutie. De kamer had besloten dat voortaan de vertegenwoordigers zullen gesalarieerd worden, en dat hun salaris honderd haïtische piastere zal zijn. Zij houdt zich ook bezig met het oprigten eener Bank en met de stichting eener nieuwe stad. Door middel der bank hoopt Haiti deszelfs muntwezen te verbeteren, en even als andere landen eene nationale munt te hebben. Door middel van de nieuwe stad, die in het oostelijk gedeelte des eilands (te Monte-Christo, Azua of Samana) gebouwd worden zal, vermeent de republiek haar Gibraltar te zullen hebben, en aan den vreedenden handel eene nieuwe haven te openen.

SICILIE.

Men zegt dat er onlusten in Sicilië zijn uitgebarsten. Naar luid van een fransch dagblad hebben de soldaten onderscheidene officieren vermoord, bij gelegenheid dat men hen vuur-exercitiën liet waken. Men vrees ook eenige beweging in Kalabrië en Abruzza, waar de gebeurtenissen van Bonaparte een sterken indruk hebben te weeg gebragt. Het napolitaansch gouvernement heeft voorbereidingen gemaakt om versche troepen naar Sicilië te zenden.

-- Er is een nieuw geschil tusschen het gouvernement van Napels en dat van Engeland gesezen. Men weet de geschiedenis van de in bezitneming van het eiland Lampedouza. Het gouvernement van Napels heeft eene kleine militaire expeditie naar dit eiland gezonden, die de engelsche vlag heeft weggehaald en de napolitaansche kleuren daarvoor in de plaats gesteld. Het meerendeel dezer troepen is als bezetting in het eiland achter gebleven. Deze daad heeft Engeland's eer gekweest, niet alleen, maar tevens inbreuk gemaakt op deszelfs regt van eigendom, zoodat de engelsche ambassadeur eene volkomen herstelling geëischt heeft. Het is niet in

het minst te betwijfelen dat dit eiland aansienlijk aan Sicilië hebbe toebehoord en dat het napolitaansche gouvernement hetzelfde immer met regt en billijkheid heeft teruggeëischt. De in bezitneming door de Engelschen dagteekent van het tijd tijp toen dit eiland verlaten en zoo te zeggen zonder meesters was, ten gevolge der aanvallen der kapers. Sints lang waren er reklamatien te Londen gedaan en daar deze zonder gevolg bleven, besloot men door eene verrassing aan de geheele zaak een einde te maken.

Het schijnt nogtans dat men de uitvloeselen van dezen aanslag niet heeft berekend; want Engeland zal de zaken niet laten zoo als zij nu zijn. De engelsche ambassadeur heeft eerst herstelling georderd van de engelsche vlag met al de eerbewijzingen, benevens eene schadeloosstelling; daarbij voegende, dat het alleen aan de goede verstandhouding tusschen de beide staten te danken is, wanneer er nog geene maatregelen gebruikt zijn, welke in de magt der Koningin staan om de eer en de belangen der engelsche natie naar waarde te doen eerbiedigen. Men is zeer benieuwd hoedanig deze zaak zal afloopen. Te Napels zal men er waarschijnlijk spoed mee maken dezelve te beëindigen, maar de Engelschen zullen wellicht onder dit voorwendsel het napolitaansch gouvernement trachten te noodzaken, hun regten af te staan, die zij onder andere omstandigheden bezwaarlijk zouden verkrijgen.

PRUISEN.

KOBLENTS, 15 November. De Nederlandsche maatschappij heeft thans eene direkte goederenvaart van Antwerpen naar Mannheim tot stand gebragt. Zoo kwam voor weinige dagen het goederenstoomschip « de Stad Dusseldorf » met 3000 ctnrs. lading in deze beurt naar Mannheim hier voorbij, terwijl heden de kolossale *Agrippina* met een ander schip op sleepstuw en met 6000 ctnrs. vracht op dezelfde reis hier aankwam. Het eerstgenoemde vaartuig had een voor onze streken geheel nieuw handelsartikel, namelijk smeer en talk uit Noord-Amerika, geladen. Dit nieuwe verschijnsel is te weeg gebragt door de duitsche landverhuizers, vermits de prijzen dier artikelen in Noord-Amerika uitermate gering zijn.

-- BERLIN, den 13 Nov. Prins Albert is gisteren weder ingestort, doelt bevindt zich thans ook reeds wederom iets beter.

ENGELAND.

In de zitting van 15 heeft de Attorney-generaal beweerd, dat het den 14 door de verdediging van O'Connell en zijne vrienden geopperd bezwaar niet toegankelijk was, maar het hof heeft zulks anders beoordeeld; de advokaat heeft onmiddellijk daarop willen pleiten, maar de beschuldigten hebben de vier vrije dagen verzocht, welke hun door de wet zijn toegekend om hunne verdediging gereed te maken en ook dit heeft het hof hun toegestaan. Eerst den 20 zal men dus dit incident bepleiten. Indien dit gansche regtsgeeding den slakkengang moet volgen dien het nu gaat, mag de hemel weten wanneer er een eind aan zal komen, zoo het ooit een eind hebben zal. Men zegt wel reeds

dat deze eerste nederlaag der advokaten van het hof zeer goed de staking der vervolging kon na zich slepen, doch hieraan meenen wij geen geloof te kunnen hechten. Middelerwyl is door de benoeming van den heer Robert Tergasson, lid van het parlement, de commissie van onderzoek gekompleteerd, welke befast is met het onderzoek welke hervormingen er te maken zijn in de verhouding tusschen de huurders en de eigenaars. Men meent dat deze commissie eerstdaags hare werkzaamheden zal aangevangen.

-- Vriend en vijand van het bewind klagen zeer over den hatelijken en bitteren toon, dien de prokureur-generaal van het begin van het geding af tegen O'Connell en de zijnen heeft gehouden, hetgeen te meer afsteekt bij de, zelfs overdrevene, gematigdheid, welke men in de openbare aanklagte in staatsvervolgingen in Engeland steeds plagt in acht te nemen.

Een der Torybladen doet het bewind dan ook eene kwade dienst, met te verhalen, dat de last aan den prokureur-generaal is gegeven, om zich met kracht tegen alle incidenten te verheffen, om niets toe te geven, en in alles de strikte letter der wet te eischen.

Dit wekt reeds grootere deelneming ook in de geheel onafhankelijke Torybladen, dan anders het geval zou zijn geweest; en men acht dit geheel onstaatkundig. Men herinnert hoe zelf de afscheuring van de Vereenigde Staten en de opstand der Ieren in de vorige eeuw door tijdige toegeliefelijkheid had kunnen worden verhoed.

De Whigbladen trekken hiervan natuurlijk nog zoo veel te meer partij, en gaan voort de geheele vervolging als hoogst gevaarlijk en onstaatkundig af te schetsen. Wat toch, zoo betoogen zij, staat men bij veroordeeling te winnen? Voortdurende belangstelling der Ieren voor hunnen leider, innig mededoogen met hem, die hun martelaar wordt, dezelfde drift om de afscheuring van Engeland, al zij het eenvoudig door verzoekchriften, te bewerken: dit zijn de gevolgen; indiew, deze nog van rustigen aard zijn, hetgeen het meest waarschijnlijk is, deels omdat O'Connell tot rust aanzet, deels uit vrees voor de aanzienlijke krijgsmagt.

En bij vrijpraak? Dan zullen er vreugdevuren ontstoken en vreugdekreeten uitgehooven worden die het bewind tot beschaming zullen strekken. Maar, bij het winnen of verliezen beide van dezen geregelden veldslag, zal zich het ministerie Peel gedrongen zien, de grieven der Ieren te onderzoeken en aan een ruim deel daarvan gehoor te verleen, wil het niet altijd met krijg bezettingen regeren, en dit is op den duur onmogelijk.

Verleent het echter herstel van grieven, dan zal dit zeker in tegenspraak met zijne volhoudende staatkunde voor Ierland zijn, en het de engelsche kerk en adel-partij doen afvallen. In elk opzigt dus, blijft de stand van zaken hopeloos.

In de tegenwoordige handelwijze van den minister in het afslaan van alle liberale uitleggingen der wet, ziet ook het vrije engelsche gemoed eene bekrimping van het regt van verdediging; welke men de meeste ruimte had moeten verleen.

De Times zegt dat in deze zoo teedere zaak, waarvan de goede verstandhouding der bevolkingen, het heil van den Staat in zoo hooge mate afhangen, de groote regel is miskend: «Straf nooit een man in uwe strijd.»

-- Indien men ons ingelich dagblad gelooven wil, zouden de katholieke aartsbisschoppen en bisschoppen van Ierland de 18 dezer naauw te Dublin zijn vergaderd geweest om te delibereren, welke gedragslijn te volgen zijn bij de moeitevolle omstandigheden, waarin dit ongelukkige land zich bevindt. Al de aanhangers van het repaal waren hierbij tegenwoordig, ten getale van 15. Wij weten niet in hoeverre deze bijzonderheden juist zijn, doch dit is zeker dat geen enkel lid van de iersche geestelijkheid onverschillig kan blijven bij het zien bloeden en liden huns vaderlands.

SPANJE

Men heeft thans breedvoerige berigten uit Madrid tot den 12 November. Na de meerderjarigverklaring der Koningin Isabella heeft die stad een feestelijk aanzien aangenomen, en schijnt de groote meerderheid der bevolking de hoop op betere, meer rustige tijden te hebben opgevat. Den 9den heeft de Koningin de hulde van de beide wetgevende kamers ontvangen, welker voorzitters aan Hare Majesteit aanspraken hebben gedaan, die zij heeft beantwoord onderanderen ook door aan te kondigen dat zij den volgenden dag den eed op de staatsregeling voor de cortes zou afleggen. Na deze plegtigheid is de koningin van den troon, waarop zij gezeten was, afgedaald, om zich met sommige leden der kamers, welke zij nog niet persoonlijk had leeren kennen, te onderhouden. De Koningin heeft daarbij treffende blijken van gehechtheid aan haren persoon ontvangen. Afgevaardigden, die tegen de meerderjarigverklaring gestemd hadden, zoo als de heer Crook en de markies de Taberniga, zijn openlijk daarvoor uitgekomen, doch hebben tevens niet warinte verklaard, dat de Koningin geen getrouwer en gehoorzamer onderdane zou bezitten dan zij. Den 10den heeft de Koningin zich in plegtigen optocht naar het paleis van den senaat begeven, waar de leden der beide kamers, de vreedende gezanten en de hooge lichamen van staat vergaderd waren. De Infant Don Francisco de Paula en zijn gezin waren in eene daarvoor gereed gemaakte tribune gezeten. Nadat de Koningin den troon bestegen en hare jongere zuster naast haar plaats genomen had, heeft de voorzitter van den senaat het geopende boek der staatsregeling aan Hare Majesteit aangeboden, waarna de Koningin, hare regterhand op een nieuw testament leggende, met eene heldere stem den eed heeft uitgesproken, waarvan het formulier aldus luidt:

» Ik zweer voor God en op het Heilig Evangelie dat ik de staatsregeling der Spaansche monarchie, die den 18 Janij 1837 te Madrid is afgekondigd, zal bewaren en doen bewaren, dat ik de wetten zal nakomen en doen nakomen, en dat ik steeds bij al wat ik verrigten zal het geluk en de welvaart des vaderlands in het oog zal houden. Indien ik geheel of ten deele niet nakwam hetgeen ik bezworen heb, behoort men mij niet te gehoorzamen, en zal integendeel al wat eene schennis zou zijn van hetgeen ik bezworen heb, nietig en van onwaarde wezen. Zou waarlijk helpe mij God, dat Hij mij verdedige, en mij rekenschap afvordere van hetgeen strijdig is met dezen eed.»

Onmiddellijk daarna heeft zij in de vergadering de levendigste geestdrift geopenbaard, en zijn eentemansig de kreften van: «Leve Isabella II! Leve de grondwettige Koningin!» aangebeven. Ook op den weg dien de Koningin bij het terugkeeren uit het paleis van den senaat volgde, heeft het volk haar op het levendigste toegejuicht. De gevels der huizen waren overal met tapijten behangen. Het koninklijk bulderde, en de Koningin heeft zich dadelijk naar het Prado begeven, waar zij langs de reijen der aldaar verzamelde troepen is beengereden. 's Avonds was de geheele stad geillumineerd.

Nog in den loop van den 10 heeft de Koningin een besluit genomen, waarbij al de leden van het

tegenwoordige kabinet bij voorraad in hunne betrekking worden gehandhaafd. Den 11 heeft de Kamer van afgevaardigden een besluit genomen, inhoudende, dat het thans afgetreden voorloopig bewind zich vermitslijk jegens de natie heeft gemaakt, en dat de leden van het tegenwoordig kabinet het vertrouwen der natie bezitten.

Naar men meent zal eerlang een besluit van algemeene amnestie door de Koningin worden uitgevaardigd, en men vleit zich, dat het bekend worden daarvan genoegzaam zal zijn, om aan de tegenstand aan de tegenwoordige orde van zaken, die zich nog in sommige provinciën openbaart, een einde te maken. Ook zou de Koningin bij eigenhandige brieven aan de mogendheden van Europa hare troonsbeklimming openbaar maken, welke brieven door de grandes van Spanje zullen worden overgebracht. Te gelijk verwacht men dan, dat de Koningin-weduwe Maria Christina naar Madrid terug zal keeren.

FRANKRIJK

PARIS 19 November. De Baron van Wijkerslooth van Weerdestein en Ollignies, kamerheer van Z. M. den Koning der Nederlanden, heeft op gisteren de eer gehad door den Koning van Frankrijk te worden ontvangen. De baron van Wijkerslooth zal binnen weinige dagen in het huwelijk treden met de prinses de la Trémouille dochter van wijlen den prins de la Trémouille et de Thouars, prins van Tarente, luitenant-generaal in dienst van Frankrijk en Baden.

-- De minister van oorlog heeft besloten 40000 man van de ligting van 1842 in werkelijke dienst bij het leger te stellen; behalve dat zullen ook nog 3850 man als koutingent voor de troepen ter zee worden aangeboden. Van de hovengemelde 40000 man zullen 10000 bestemd worden voor de dienst in Afrika en voor de militaire treinen.

-- De heer de Prilly, bisschop van Châlons, beantwoordde heden in het dagblad *P'Ami de la Religion*, de verklaring van den Staatsraad omtrent misbruik van magt. «Mijn oogmerk was niet», zegt hij, «om de grenzen mijner regten te overschrijden, dewijl ik genoege met mijne eigen zaken te doen heb, zonder mij in die van anderen te mengen: eenige mannen, hoezeer der Godsdienst niet zeer genegen, hebben zulks erkend. Men heeft mij geoordeeld over eene daadzaak, die geheel tot mijne bevoegdheid behoort en waarover niemand het regt heeft, mij te onderwerpen of voorschriften te geven. In mijne hoedanigheid van bisschop toch heb ik last om te voorziet in de handhaving des geloofs en der goede zeden in mijn bisdom. Ziedaar het geheele vraagstuk.»

» Ik voeg hierbij dat, wanneer in eenig collegie een onderwijzer de dwaling leert, hij aan het huis het grootste nadeel berokkent, en te regt wordt dit dan als verdacht beschouwd, vooral wanneer hij er door zijn verstand en zijne talenten invloed uitoefent. Het zou zelfs noodzakelijk kunnen worden dat de almoezenier teruggeroepen wierd; wanneer men zich, zoo als gezegd is, van dezen alrijer bediende om de huisgezinnen te verblinden en hen te doen gelooven dat hunne kinderen in de godsvrucht, volgens de beginselen der katholieke godsdienst, werden opgevoed, terwijl zij slechts lessen vol verrij en in een geheel tegenovergestelden geest zouden ontvangen. Men weet het wel zulk geval is niet hersenschimning, en op dit punt verdedigt zich het dagblad *P'Univers*.

» Ik voeg hier eene aanmerking bij, wier juistheid men erkennen zal, wanneer men van zijne rede gebruik maakt, namelijk, dat er, wanneer ondeugd en dwaalleer zich willen indringen, volgens de door de Voorzienigheid vastgestelde orde van dingen, een hunderpaal, een man, die tegenstand biedt, moet gevonden worden, en die man is de bisschop, en men zou wel ongelukkig zijn wanneer die man niet gevonden wierd.»

BELGIË

BRUSSEL, 19 November. Volgens het *Journal d'Anvers* zijn de kooplieden, die in aankomende betrekking met Duitschland staan, voor den oogenlik in de grootste verlegenheid. De spoorweg

weigert goederen naar Keulen mede te nemen, of ten minste is, uit gebrek van materieel, door den chef der station aan den handel kennelijk gegeven dat, in aanmerking nemende het naderende draangesaam jaarsijde en de daarop ontstane noodzakelijkheid om de verzendingen te schorsen, hij niet verantwoordelijk kan zijn voor de ararij, welke de goederen zouden kunnen lijden, terwijl van eenen anderen kant de concurrentie van den spoorweg alle andere vervoermiddelen en wegen van expeditie, die tusschen Antwerpen en Keulen bestonden, heeft doen verdwijnen.

Deze anomale toestand kan niet voortduren. Duurt hij voort: dan zullen de ondernemingen van vervoer spoedig weder tot stand komen, en tegenover de diensten, welke zij daardoor aan den handel bewijzen, zullen zij ongetwijfeld bedingen, dat zij met de transporten belast blijven, ook wanneer de spoorwegen in staat zullen wezen de dienst geëngeld waar te nemen.

-- Den 18 dezer is aan de Kamer der vertegenwoordigers in België aangeboden geworden de begroting van ontvangsten en uitgaven voor de dienst van 1844. De minister van finantiën heeft tevens aangekondigd dat eerstdaags ontwerpen van wet zouden worden ingediend, strekkende tot herstel van het evenwigt tusschen de ontvangsten en uitgaven, alsmede tot regeling van het stuk der pensioenen.

NEDERLAND

Bij besluit van den 13 November 1843, no. 11, heeft Zijne Majesteit, als maatregel van bezuiniging, op het departement van Oorlog de vereichte magtiging verstrekt, om daar, waar eene vakature van adjudant bij eenen generaal, eene divisie of brigade kommanderende, bestaat of mogt komen te ontstaan, den officier van den generalen staf, die als adjunct-chef van den staf der divisie, of als chef van den staf der brigade fungeert, bij die betrekking, voorloopig met de functiën van adjudant van den bevelhebber der divisie of brigade, te belasten.

's GRAVENHAGE, den 19 November. Gisteren morgen is wederom eene proefrid gedaan over het gereed zijnde gedeelte van den ijzeren spoorweg van Voorschoten tot 's Gravenhage, thans met een trein van eenige rijtuigen, waarin zich de raad van administratie en direktie van den spoorweg bevond. Deze proefrid is naar wensch volbragt. Het traject is in 14 à 15 minuten afgelegd.

Mengelwerk.

Appel

AAN ALLE VRIJZINNIGE DAGBLADEN EN TIJDSCHRIFTEN.

Waartoe leiden de hevige, de dreigende klagen die wegens den jammerlijken toestand des vaderlands, in alle oorden van het Rijk zich verhooren, bij gebrek aan middel, om er gehoor aan te doen geven? -- Tot niets.

..... *magnus sine viribus ignis
Inocuum furit.*

Het middel aan te wijzen, is de taak der drukpers: zij beginne met het trommelvies van het trage regeringsoor te schudden, en naar accountische regelen, vatbaarheid voor forse klanken aan hetzelfde te geven.

Van moedige zij mannen als Thorbecke, Donker Curtius, Lipman, Kempenaer, Mr. Alberda, Storm, Sasse van Yssel, prof. Achersdijk, van Rechteren, Goltstein, graaf Schimmelpenninck, van der Capelle, en andere stantkundige, comiteiten onzer Landgenooten aan, om zich onledig te houden met het ontwerpen van de hoofdbeginzelen voor een nieuw staatsverdrag, ter vervanging der verlatene grondwet: beginselen, die de zekerste waarborgs zullen moeten opleveren voor de instandhouding van den troon, van deszelfs magt en luister, en tevens in den ruimen zin, de vrijheden des volks, voor allen en in alles te verzekeren.

Zodanig een ontwerp eens in liet leven geroepen, haaste zich de drukpers hetzelfde te verspreiden, en aan al wat denkend in Nederland is, aan te

bevelen: zij ondersteunen den volk, en die naar redding haakt, en zij verkondige, dat een blijk van algemeen adhaesie niet anders gegeven kan worden, dan door een algemeen petitionnement.

Ziedaar een middel, organen van de publiek opinie, dat onfeilbaar zal zijn.

Voltoet aan uwe roeping.

Een brief

VAN CHRISTOPHORUS COLUMBUS.

In de grootste ongelukken is het, dat veel de verbevenste en edelste gevoelens hunnen oorsprong hebben; en hetgeen treffend is om te lezen, is meestentijds verschrikkelijk om te ontdekken. De Geschiedenis heeft men' brief bewaard welks plegtige, hartroerende stijl ons de waarachtige toonen doen hooren der verdrukte onschuld; en slaan wij daarbij het oog op die deugd die met de rampspoeden worstelt, dan is deze brief een bewijs uit duizende van hetgeen ik zoo even heb aangevoerd. O, hij is zoo schoon, die brief! die onschuldige stem, die zich naar den Hemel rigt, die plegtig de Goddelijke Moeder van Jezus en de Heilige Engelen des Hems tot getuigen rucht, bezit eene wetsprekendheid, eene waarheid, die onzen oogen eene traan ontlokken en het hart tot weemoed kunnen stemmen. Hij is van *Christoforus Columbus*. Bestormd door een dier diepe denkbeelden, die alleen den man van genie inkomen, en die hem als engelen des Hemels op vurige tongen blijven omwoven, tot dat zij met moede de eene of andere groote schepping hebben gebaard; het zij eene schepping der poëzij, of eene schepping der kunst, hetzij eene schepping van wat aard ook die den mensch verhoogt en veradelt door hem der Godheid nader te brengen; — door zulk eene gedachte aangespoord; bemoedigd door het droomgezicht van eene wereld die hij wist dat aan gindsche zijde van den onmetelijken oceaen van dag tot dag gestreeld werd en getroefd door de liefelijke stralen der ondergaande zon; bood hij zijn vaderland deze nieuwe wereld aan. Maar dikwijls is het vaderland wroed jegens deszelfs doorluchtigste telgen; dikwijls verlaat, weerstreeft, ja vervolgt het zijne kinderen in de oogenblikken dat ze zwanger gaan van de edelste plannen voor deszelfs welvaart, roem en geluk. Zoo ging het ook hier. Zijn vaderland verstiet hem; het weigerde die landen, die zij nog nergens konden zien dan in zijn veel omvattend brein. De domheid straft zich zelve en wreekt den man van talent dien zij onder den ploopen last harer miskenningen verpletterd heeft: voor immer verloren de Genuezen de gelegenheid hun gemeenebest tot deszelfs vroegeren luister weder op te voeren. *Columbus* liep al de hoven van Europa af, beloofde deze wereld, zijne wereld, aan alle mogendheden, en vroeg als belooning, als voorloopige vergelding daarvoor slechts een schip en de middelen om deze ontdekking ten uitvoer te brengen; daar dezelve wel verre van in zijnen geest aan luister en gewisheid af te nemen, dagelijks roemrijker, dagelijks onfeilbaarder werd. Overal afgewezen en behandeld gelijk een dwaas, kwam hij eindelijk in Spanje. *Ferdinand* en *Isabella*, de gelukkige veroveraars der Mooren, stonden op het toppunt van hunne glorie en verhoorden de smeekbee van den man van genie: drie schepjes werden door hun aan den roemwaardigen Genuezen toebetrouwd. *Columbus* hield zijne belofte: hij schonk aan Spanje eene nieuwe wereld, en waarmede heeft Spanje hem beloofd? Met ketenen! *Ferdinand* en *Isabella* waren onverschillig; zij leenden het oor aan den laster en overladden dien, in den persoon van een *Bovadilla*, met de eerbewijzen die zij den grooten man verschuldigd waren. Wisten zij dan niet dat de duitclanstem van nijd en afgunst altijd gereed is om tegen schitterende verdiensten uit te varen? Doch, al ware hun zulks onbekend geweest; toen de taal der beschuldiging tot hen gesproken had, hadden zij den schepter van onmetelijkheid behooren uit te strekken en verdelgenis, genade, dat zoete woord genade moelen uitspreken, over den voorbeeldlooze die hunner regering zulk een rijken luister had bijgezet: zij hadden de verdediging van den edelen beschuldigde moeten hooren alvorens hem met hun onrechtvaardig oordeel te bezwaken. Maar rein en onschuldig staat *Columbus* voor de nakomelingschap, en zijne kluisters zijn hem een lauwer toe meer, in den onverwelkbaren kraus gevlochten. Hij droeg zijne ketenen met de waardigheid des mans, die, boven zijne natuurgewoonten verheven, besef, dat zo niet voor hem

gesmeed zijn, en die met een minachtenden grinnach op dezelve nederstaart: zich zelve van eene ziel bewust die hare vrijheid weet te behouden, en zich onafgebroken weet te verheffen boven de menschelijke onrechtvaardigheid.

Ziehier hoe *Columbus* zich uitdrukt als hij zijnen toestand aan den Koning van Spanje blootlegt.

Sire!

Diego Mendez, en de papieren, die ik hem ter hand stel, zullen uwe majesteit berigten welke onschatbaar rijke goudmijnen ik te *Veragua* ontdekt heb; en hoe ik mij voorstelde mijn broeder aan de rivier *Berlin* achter te laten, hadden mij de beschikkingen des hemels en de grootste ongelukken ter wereld zulks niet belet. Het is ov rigens voldoende dat Uwe Majesteit en hare opvolgers van alles den roem en de voordeelen inoogten, dat de ontdekking worde voltooid, en dat de eerste inrigtingen worden daargesteld door iemand die gelukkiger is, dan de vader het wigt van jammer en rampspoed bezijkende *Columbus*. Is God mij genadig genoeg van *diego Mendez* behouden in Spanje te doen aankomen, zoo zal deze ongetwijfeld aan de koningin, mijne genadige gebiedster, en aan Uwe Majesteit doen begrijpen, dat het hier geenszins eene sterkte of een kasteel geldt, maar de ontdekking eener gansche wereld, vol onderaanen, bebouwde landen en onmetelijke schatten, van welke hooggroothed de verbeelding zich geen denkbeeld kan vormen; ja aanzienlijker, dan de schrapigste hebzucht zich zou kunnen wenschen.

Maar noch het papier, noch de taal van den sterfeling zullen ooit in staat zijn u de kwellingen en angsten en smarten van mijne ziel en van mijn ligchaam naar eisch te scheisen, noch u waardig af te malen de ellende en de gevaren van mijn zoon, van mijn broeder en van mijne vrienden. Sedert meer dan tien maanden hebben wij dag en nacht ons verblijf onder den blooten hemel op het dek onzer op de kust verbrijzeldes schepen. Diegenen van mijne bemanning die gezond zijn gebleven zijn onder *Perras* van *Seville* aan het miltien geslagen; en de weinige vrienden, die mij getrouw zijn gebleven, zijn stervende of ziek. Wij hebben den voorraad der Indiënen vernield, zoodat zij ons verlaten en wij naar alle waarschijnlijkheid van honger zullen omkomen.

Al deze onheilen worden verergerd door zooveel verzwarende omstandigheden, dat ik het beklagenswaardigste voorwerp van rampspoed ben geworden. Hetwelk de aarde ooit gedragen heeft, even alsof het nijsnoegen des hemels zich vereenigde met den nijd van Spanje, om luffelijke ondernemingen en edel dienstbetoon, als misdaden te straffen. Oord van gelukzaligheid, en gij, heiligen, die hetzelfde bewoont, laat toch *Don Ferdinand* en mijne doorluchtige gebiedster *Isabella* weten, dat mijn ijver voor hunne dienst en voor hunne belangen mij het rampzaligste aller levende schepselen gemaakt heeft; want het is onmogelijk te leven en te gelijk de pijnigende kwellingen te verduren, die ik dagelijks lijd. Ik ducht mijnen val niet afgrijzen zie ik dien te gemoet, benevens den ondergang van die ongelukkige en brave lieden, die zich om mijne twil, ter mijner liefste, toewijden aan den dood. Helaas! de rechtvaardigheid en godsdiensstijn zijn naar de hemelen teruggeweken, en ten huidigen dage is het eene misdaad, dat men aan de menschen te veel goeds doe, of dat men hen te seelt goeds belove. Mijne ongelukken hebben mij het leven tot een last gemaakt, en ik vrees, dat de ijdele titels van erfelijke onderkoning en admiraal mij in de ogen des spaanschen volks hebben gehaat gemaakt.

Men moet krampachtig lagchen van verontwaardiging, wanneer men de verschillende kunstgrepen gade slaat, welke aangewend worden om een levensdraad af te snijden, die reeds van zelve op het punt staat van te breken; want ik ben den winter van mijn aanzijn genaderd, de jichte veroorzakt mij ondragelijke smarten; kwijnende en op den rand des grafs, om door onderscheidene kwalen daarin te worden meergestort. Bevind ik mij onder wilten waar ik geene spijs of geneesmiddel voor mijn ligchaam kan vinden, en veel minder nog priesters of sakramenten voor het heil mijner ziel; mijne manschap is opper, mijn zoon en mijne vrienden krank, uitgeput en stervende. De Indiënen hebben ons verlaten en de Gouverneur van *St. Domingo* heeft veelker gestuurd, om te weten of ik nog leef, of om mij hier levend te begraven, dan wel om ons bijstand en hulp te brengen; want zijne schuit heeft ons niet eens gesproken, heeft ons geene brieven

aangebragt, en heeft ook geen enkele van ons willen aannemen. Een en ander brengt mij op het treurige vermoeden, dat de officieren van uwe majesteit het daarheen willen leiden mijne reizen en tot mijn leven hier een einde te laten nemen.

O Heilige moeder Gods, die medelijden hebt met lijden en verdrukten, waarom heeft *Cenell Bovadilla* mij niet gedood, toen hij ons, mijn broeder en mij, beroofde van het goud, dat ons zoo duur gekost had; en toen hij ons naar Spanje zond in kluisters geklonken, zonder vonnis, zonder misdaad, zelfs zonder de schaduw van eenig wanbedrijf? Die kluisters, helaas! zijn in dezen oogenblik mijn eenigste schat; en bijaldien ik zoo gelukkig zal zijn een graf te krijgen voor mijn zielloos overschot, zullen zij met hetzelfde ook ten grave dalen; want ik wil dat het aandenken aan eene zoo tragische, zoo onrechtvaardige handelwijze, sterve met mij; voor de eer van den Spaanschen naam wil ik, dat deze daad voor eeuwig verzinke in het niet der vergetelheid. Ware zulks anders, Gelukzalige Maagd! dan immers zou *Obando* ons niet tien à twaalf maanden lang laten ziltten, op het punt van om te komen door eene kwaadaardigheid, die onze ongelukken in hoegroothed nog overtreft. Ach! dat niet ook deze schanddaad nog den kastieljaanschen naam bezoedele; en dat de volgende eeuwen nimmer te weten komen, dat er in deze ellendingen hebben geleefd, die laag genoeg waren; het zich tot eene daad van verdienste aan te rekenen, bij *Ferdinand* den ongelukkigen *Columbus* te hebben vernietigd; niet dewijl hij misdadig was, maar enkel en alleen omdat hij eene nieuwe wereld ontdekt had en die aan Spanje geschonken!

Gij, gij waart het, o grote God, die mij bezielde en mij derwaarts leidde. Wees mij genadig! Sia een oog van erbarming op deze noodlottige onderneming neer! Dat de gansche aarde, dat al wat in het ruim heelal rechtvaardigheid en menschelijkheid bemint, mijn lot beweene; en gij heilige engelen des hemels die mijne onschuld kent; rekent het der tegenwoordige eeuw niet toe, dat zij te nijdig, te verhard is mij te beklagen! Gewisselijk zij, die nog niet geboren zijn zullen eenmaal tranen op mijne nagedachtenis plengen, wanneer men hun zeggen zal, dat *Columbus* met zijne eigene fortuna, met weinig kosten, of liever met geenerlei kosten voor de kroon; dat hij zijn eigen en zijn broeders leven wagende, in een twintigjarig en vier reizen, aan Spanje gewigtigere diensten heeft bewezen, dan ooit vorst of koningrijk van eenig sterfeling ontving; dat men hem nogtans, zonder hem van de geringste misdaad te beschuldigen, heeft laten omkomen; arm en ellendig, na hem alles ontnomen te hebben behalve zijne ketenen; derwijze dat hij, die aan Spanje eene nieuwe wereld schonk; noch in deze, noch in de oude, een hulje heeft kunnen vinden voor hem en zijne heklagenswaardige familie.

Maar zoo de Hemel mij nog verder vervolgen moet en misnoegd is over hetgeen ik gedaan heb, even alsof de ontdekking dezer nieuwe wereld, voor de oude noodlottig zal zijn; indien Hij, tot straffe, in dit ellendig verblijf een eindpaal moet stellen aan mijn rampzalig leven; dan, Heilige Engelen! gij die de onschuldigen en verdrukten beschermt; o, laat dan dit geschrift aan mijne genadige gebiedster ter hand komen: zij weet wat ik geleden heb voor haren roem, in hare dienst en zij zal deugd genoeg bezitten, zij zal rechtvaardig genoeg zijn, van niet te dulden, dat de broeder en het kroost van hem, die aan Spanje onmetelijke schatten schonk, die groote staten en koninkrijken tot deszelfs kroon heeft toegevoegd, dat dezen broodsgebrek moeten verduren of leven van de aalmoezen der opebare weldadigheid. Zoo zij alsdan nog leeft zal zij zien, dat ondank en wreedheid des Hemels gramschap doen losbreken. De schatten die ik ontdekt heb, zullen het gansche menschedom oproepen tot plundering en roof, en zullen mij wreckers verwekken; en veelligt zal eenmaal de natie moeten boeten voor de huidige misdaden van afgunst, nijd en ondankebaarheid.

Deze soort van vloek van den doorluchtigen verdrukte is een waardig einde van den brief, of liever van het gedenkstuk, waarin hij aan de geschiedenis den rei van lagheden ontsluit die het loon waren zijner onwaardeerbare diensten. Hem voegde het op dezen hoogen loon te spreken; en zijne laatste woorden waren niets minder, dan gebeden om de trossen veroveraars der nieuwe wereld te doen huiveren en sidderen. De geschiedrollen zijn daar, om te doen zien in hoeverre deze voorzeggingen verwezenlijkt zijn!

Advertentien.

Na een veeljarig smartelijk maar gelukkig lijden, ontsiep heden voorzien van de heilige sacramenten der stervenden, mijn veel geliefde jongste zoon **BERNARD MAXIMILIAAN**, in den jeugdigen ouderdom van ruim 25 jaren. Hij was een gehoorzame zoon, een teeder minnende broeder, de steun der hulpbehoevenden. De gedachte, dat zijn overgang, die tot een beter leven is, kan alleen mijne diepe smart lenigen.

EREUWARDEN,
den 14 November 1843.

Wed. J. G. HEUVELDOP

* * * Gisteren word ons kinderhart gevoelig getroffen door het overlijden van onzen beminde vader **WILHELMUS VERKUIJLEN**, die in het begin der oprichting van het **zoo nuttige Noord-Brabandsch Begravenis-fonds**, tot algemeen welzijn, ter aansporing van de mingevoeden om zijn voorbeeld te volgen, ofschoon zulks voor zich zelve niet behoevende, bij den toenmaligen Agent en tegenwoordigen Directeur van genoemd Fonds zich liet inschrijven in de eerste klasse, niet bevredende dat zijne kinderen zoo spoedig het nuttige van eene dusdanige inrigting zouden ondervinden, hetwelk thans het geval is, als hebbende wij heden morgen, bij overgifte van doodakte en akte van aandeel, uit handen van genoemden Directeur, den Heer **W. TIMMERMANS**, de som van **honderd en twaalf gulden vijftig cents** ontvangen; waardoor wij ons verplicht gevoelen deze zoo **heilsame** onderneming bijzonder aan te bevelen.

Waalwijk den 20 November 1843.

J. VERKUIJLEN,
mede namens mijn' broeder en mijne zusters.

* * * Den Ondergeteckenden verwittigt zijne ge-eerde begunstigers dat hij ontvangen heeft, versche Terrines de foix Gras aux Truffes de Perigord; als ook Truffels in kleine en groote flesschen; Franche drooge Confituren en op Brandewijn, en is steeds voorzien van alle artikelen tot zijn vak behoorende.

M. GOULMY
Confiturier.

Verkoop

van

BLOEMEN en PLANTEN.

Op Dingsdag den 28 November 1843, des namiddags om 2 ure, zal er door den Vendu-meester **JOHANNRS DE BRUIJN**, ten zijnen huize in de St. Joris raat alhier, worden overgegaan tot de verkoop van eenige **BLOEMEN en PLANTEN**, herkomstig van de heer **CONSTANT DENIMAL**, horticulteur fleuriste de Bruzelles, bestaande in: eene aanzienlijke partij **CAMELIA'S en AZALIA'S INDICA, ORANJE- en CITROEN-BOOMEN, GRENATEN, MIJRTEN**, differente soorten van **KOOZEN-BOOMEN en MAANDROOZEN**; enz. daags voor de verkoop des voormiddags van 10 tot 12, en des namiddags van 3 tot 5 uren, zullen gemelde **BLOEMEN en PLANTEN**, aldaar ter plaatse voor een ieder te zien zijn.

* * * Te **St. Oedenrode**, verlangd men eene goede en kundige **vroedvrouw**. Het jaarwedde belooft **f 125.00**. -- Sollicitanten kunnen, voorzien der nodige getuigschiften van zedelijk gedrag zich vervoegeu bij den Burge-meester,

VAN ROIJ.

* * * Op Donderdag den 23 November 1843, des namiddags ten twee ure en volgende dagen, zal er aan het Venduhuis van de Weduwe **J. M. OFFERS**, in de Hinthamerstraat, publiek worden verkocht:

Circa 600 Kistjes **CIGAREN**, in. differente soorten.

Honderd nieuwe **WOLLEN DEKENS, LAKENS, BADEKSTOFFEN, MEUBILAUKE GOEDEREN**, en hetgeen verder zal worden geveld.

Tenzelven dagen voor een ieder te zien.

ZEGT HET VOORT.

De Notaris **JOH. DE BERGH**, te 's Hertogenbosch, heeft als daartoe regterlijk benoemd, voor zijne principalen in het openbaar, provisioneel verkocht:

1 en 2e. **Koopen in Massa**, twee extra schoone aan elkander gelegen perceelen **BOUWLAND**, met eenig **WILLIGEN HOUT**, gent. het hofke, gelegen in den Zuid-Hollandschen Polder onder Dussen, groot 11 R. 69 R. 78 E. Sectie G. 138 enz., met de Slagen of verhoogingen voor f 12,375.00.

3e. **Koop**. Een perceel **HOOLLAND** onder Empel op Hengstam Sectie B. 235 ter grootte van 77 R. 60 E., voor f 510.00.

4e. **Koop**. Een perceel **BOUWLAND** onder Rosmalen in de Vlierd, Sectie E. 80, groot 64 R. 80 E. voor f 565.00

5e. **Koop**. Twee perceeltjes **BOUWLAND** onder Rosmalen aan de Striemsche straat, Sectie A. 624 en 627 groot 37 R. 88 E. voor f 150.00.

6e. **Koop**. Een zeer schoone en goed gebouwd steenen **KOORN-WIND-MOLEN** en **ERT** genaamd **Nooit gedacht** te 's Hertogenbosch in het Bastion Maria, Sectie G. 1839, voor f 865.00.

Alles bij gedrukte Billetten breeder omschreven, zullende de finale Verkoopning plaats hebben te 's Hertogenbosch, in het Brabandsch-Koffijhuis, staande aan de Markt bewoond bij **L. CORDENS**, op Dingsdag den 28 November 1843, des avonds ten 6 ure.

PAULUS SUTORIUS

TE HELMOND,

heeft op nieuw ontvangen een fraai assortiment fijn gezelepen **KOLOMAGCHELS** tot veel verminderde prijzen. -- Ook worden bij hem zeer voordelig en in de beste kwaliteit vervaardigd **SPRING-MATRASSEN** en **HAARMATRASSEN**, belooft eene prompte bediening.

LET WEL!!!

Finale en Algeheele UITVERKOOP.

Daar wij nithoofde der hoge belastingen onze lading **LINNEN** niet weer naar Mecklenburg mede terug kunnen nemen, zoo zijn wij gedwongen hetzelfde ter deze Stede af te zetten, en geven de verzekering, verre onder de Fabrieksprijzen te zullen verkoopen, zoo als blijkt uit de navolgende prijzen:

TAFELSTELLEN: 1 groot Tafellaken met 12 Servetten, van f 23, 34 en 40, thans f 14, 16 en 18.
1 **DAMAST STEL** van 12, 18 en 24 Servetten, beste kwaliteit, schoon patroon met ingewoefde bloemen van f 53, 66 en 95 thans f 25, 26 en 35.

1 **DITO DITO** super fijn, mit 12 Servetten, briljante desseins; van f 90 thans f 40.

LINNEN, 50 en 60 Ellen van f 35, 45, 60, 75 en 90, thans f 18, 20, 25, 35, 40 en 60.

LINNEN van 90 Ellen van f 55 thans f 30.

Witte Dames **ONDERROKKEN**, van f 6 thans f 2.

Witte fijne **ZAKDOEKEN**, per dozijn f 7 thans f 2.

Ook eene aanzienlijke partij **Handdoeken**, Ontbijt-Servetten en Tafelkleeden, tot buitengewoon lage prijzen.

Wij gelooven niet dat het geëerd publiek zich de buitengewoon lage prijzen zal kunnen voorstellen, en verzekeren hun het nimmer zoo te hebben gehad, en ook nooit meer te zullen krijgen voor die prijzen.

Dewijl wij gaarne onze Goederen met den meesten spoed wenschten te kwiteren, willen wij diegenen welke eene partij te zamen koopen, bovendien nog een aanzienlijk Rabat toestaan.

Voor de echtheid der ingewoefde bloemen en figuren staan wij borg, bovendien kan het geëerd publiek zich van de deugdzaamheid en billijkheid onzer waren overtuigen, en dit weten wij zeker: niemand zal onbevredigd onzen voorraad verlaten.

Op verlangen der geachte begunstigers zullen wij de goederen ook ter bezigtiging aan de respectieve huizen aanbieden.

C. Mendelsohn en Comp.

Uit Fürstenberg in Mecklenburg-Strelitz.

UITGEPAKT IN HET HOFEL HET OUD-KELZERSBOR.

LEEST HIER!!!

Finale en billijke Uitverkoop

LINNENS en TAFELGOED.

Daar ik genoodzaakt ben mijne **LINNENS en TAFELGOED** op de spoedigste wijze af te zetten, aangezien de hoge inkomende regten mij beletten hetzelfde weer terug huiswaarts te voeren, zoo noodig ik langs dezen weg het geëerd publiek uit mijne goederen te komen bezigtigen, en geef hun de voorloopige verzekering, dat zij mijnen voorraad niet onbevredigd zullen verlaten; te meer daar ik voor de echtheid der ingewoefde bloemen en figuren borgsta.

Ik laat hier eene lijst van goederen volgen, en prijzen wier modiciteit zoo in het oogvallend is dat ik er niets ter aanbeveling behoef bij te voegen.

TAFELSTELLEN: 1 groot Tafellaken met 12 Servetten van f 28, f 34 en f 40 thans f 14, f 16 en f 18.

1 **DAMAST STEL** van 12, 18 en 24 Servetten, beste kwaliteit, schoon patroon met ingewoefde bloemen van f 53, f 66 en f 95 thans f 25, f 26 en f 55.

1 **DITO DITO** super fijn, uit 12 Servetten, briljante desseins, van f 90 thans voor f 40.

LINNEN, 50 en 60 Ellen van f 35, f 45, f 60, f 75, en f 90 thans f 18, f 20, f 25, f 35, f 40 en f 60.

LINNEN van 90 Ellen van f 55 thans f 30.

Witte Dames **ONDERROKKEN**, van f 6 thans f 2.

Witte fijne **ZAKDOEKEN**, per dozijn f 7 thans f 2.

Ook eene aanzienlijke partij **Handdoeken**, ontbijt-Servetten en Tafel-Kleeden, tot buitengewoon lage prijzen.

Wij gelooven niet dat het geëerde Publiek zich de buitengewoon lage prijzen zal kunnen voorstellen, en verzekeren hun het nimmer zoo te hebben gehad, en ook nooit meer te zullen verkrijgen voor die prijzen.

Dewijl wij gaarne onze goederen met den meesten spoed wenschten te kwiteren, willen wij diegenen welke eene partij te zamen koopen, bovendien nog een aanzienlijk Rabat toestaan.

Op verlangen der geachte Begunstigers, zullen wij de goederen ook ter bezigtiging aan de respectieve huizen sturen.

B. Lassenheim,

uit Fürstenberg; Groot-hertogdom Mecklenburg. UITGEPAKT BIJ **M. VAVEINDROVEN**, H. METSELAAR, VOGTERSTRAAT, No 231.

G r a a n m a r k t

VAN 's HERTOGENBOSCH,

van Donderdag, Vrijdag en Zaterdag, den 16, 17 en 18 November 1843, De aanvoer van Rogge, Boekweit en Haver was middelmatig, waarvoor de navolgende prijzen zijn besteed geworden, als:

ROGGE f 4.85 a f 5.35.
BOEKWEIT f 4.30 a f 5.00.
HAVEN f 2.05 a f 2.35.

Zijnde de middelprijs van de Rogge, waaraan de zetting van het brood op Donderdag den 18 November is geschied 5.08⁴.

De 3 Nederl. ponden Roggebrood 24; Cent.
Het ----- Boter f 0.55 a / 0.62.

EINDHOVEN den 21 November 1843.
De Prijzen der Granen zijn heden alhier geweest:
Rogge f 5.08.
Boekweit - 4.75.
Haver - 2.20.
Het Ned. pond Boter - 0.54.
De 4 " " Roggebrood - 0.29.

BEURS VAN AMSTERDAM.
Heden, Maandag 20 November 44 Ure.
W. S. 2 1/2 pCt. 53 1/2, 1/2. Dito 5 pCt. 100, 99 1/2. 1/2.
Sjand. 4 1/2 pCt. 94, 1/2. Dito 3 1/2 pCt. 78 1/2, 1/2. O. L. S. pCt. 92.
Ard. 85 p. St. 2 1/2, 1/2. Dito Coupou 203, 22 1/2. Dito S. pCt.
pCt. 90, 2. Dito Bank-act 6, 5 1/2. Breussien 100 p. a. 77. Frans 15; Rk. El. Grieken 7 1/2. Oub. Dto 9.
Ter Drukk. van **D. A. A. DE ROOIJ**, te 's Bosch.